

Polgári jogi alapismeretek

Tantárgy neve: Polgári jogi alapismeretek	Tantárgy Neptun-kódja: nappali: AJPJT141MBAN3 levelező: AJPJT141MBAL3 Tárgyfelelős intézet: Civilisztikai Tudományok Intézete Polgári Jogi Intézeti Tanszék Tantárgyelem: kötelező
Tárgyfelelős: Dr. Juhász Ágnes adjunktus	
Közreműködő oktató(k): Dr. Udvarhelyiné dr. Sági Edit tudományos segédmunkatárs	
Javasolt félév: 3. félév – őszi	Előfeltétel: -
Óraszám: nappali: 2 óra/hét, levelező: 14 óra/félév	Számonkérés módja: kollokvium
Kreditpont: 3	Munkarend: nappali/levelező
Tantárgy feladata és célja: A polgári jog a civilisztikai tudományterület alapozó tantárgya. Az egy szemeszteren át tartó polgári jogi oktatás célja a klasszikus magánjogi ismeretek átadása, figyelemmel a főiskolai szintű képzés követelményeire. A képzés elsősorban az elméleti alapozásra és a tételes joganyag elsajátítására fektet hangsúlyt, ugyanakkor érintjük a bírói gyakorlatot is. A polgári jog alapjai körében a hallgatók megismerkednek a személyek jogával, a szerzői jogot és az iparjogvédelem joganyagát átfogó szellemi alkotások jogával, továbbá a dologi joggal és az öröklési joggal. Ezt követi a kötelmekre, különösen pedig a szerződésekre vonatkozó szabályozás elsajátítása, valamint a legfontosabb szerződéstípusok megismertetése. A polgári jogi ismeretek heti 2 órában kerülnek előadásra. A számonkérés módja kollokvium, a tantárgyi követelmények teljesítése 4 kreditet eredményez.	
Fejlesztendő kompetenciák: <i>tudás:</i> T1, T6 <i>képesség:</i> K2 <i>attitűd:</i> A5 <i>autonómia és felelősség:</i> F3	
Tantárgy tematikus leírása:	
<ol style="list-style-type: none"> 1. Általános rész. A polgári jog tárgyköre, rendszere. A polgári jog alapelvei. A jogviszony alanya, tárgya és tartalma (alanyi jog, igény, hatalmasság, stb.). A jogi tények mibenléte és csoportjai. Emberi magatartások. Emberi és társadalmi körülmények. A közhatalmi aktusok, mint jogi tények. A külső körülmények. 2. Személyek joga. A polgári jogviszony alanyai: a természetes és mesterséges jogalanyok. A jogképesség kezdete és megszűnése. A cselekvőképességre vonatkozó szabályok (a korlátozottan cselekvőképesek és cselekvőképtelenek köre, jognyilatkozataik). 3. A jogi személy mibenléte, kritériumai. Egyes jogi személyek. Az egyesület és a civil szervezetek (pártok). Az alapítvány és a közalapítvány jogi személyiségének sajátosságai. A gazdasági társaságok jogalanyisága, jogképessége. 2. A személyiség polgári jogi védelme. Általános és nevesített személyiségi jogok. Jogvédelmi eszközök. A jogi személyek személyiségvédelme. Szerzői jogi és iparjogvédelmi alapfogalmak. 	

3. Dologi jog. A kötelmi és a dologi jogviszony jellemzői (statika, dinamika). Birtok és birtokvédelem A tulajdonjog megszerzése és megszűnése. Eredeti és származékos szerzőmódok.
4. A közös tulajdon. A korlátolt dologi jogok. A tulajdonjog és egyéb dologi jogok védelmi eszközei.
5. Öröklési jog. Az öröklés feltételei. A törvényes öröklés alapvető szabályai. A végintézkedésen alapuló öröklés. A hagyatéki eljárás. Az örökösök jogállása.8. Kötelmi jog: A kötelem fogalma, helye a jogrendszerben. Kötelem-keletkeztető tényállások. Csonka kötelek (naturalis obligatio, elévülés, beszámítás). A kötelem alanyai: képviselő és álképviselő, egyidejű és egymást követő többalanyúság.
6. A kötelem tárgya: a szolgáltatás; pénzszolgáltatás és kamatszabályok. A szerződés általános kérdései, szerződési alapelvek. A szolgáltatás-ellenszolgáltatás kérdése. A szolgáltatás fajtái.
7. A szerződés megkötése (általános szabályok és speciális módok, az előszerződés). A szerződés hatályosulása, szerződési jogkövetkezmények.
8. A szerződés érvénytelensége és hatálytalansága. A részleges érvénytelenség. Az érvénytelenség formái; semmisségi és megtámadhatósági okok. Az érvénytelenség jogkövetkezményei. A szerződés módosulása, illetve módosítása.
9. Felelősség a szerződések megszegése körében és szerződéson kívül. A károkozásért fennálló felelősség elemei és mértéke. Speciális felelősségi alakzatok.
10. A szerződési alaptípusok tagolása a szolgáltatást nyújtó kötelezett magatartása szerint (dare, non facere, facere, praestare). Az adásvételi szerződés. Bérleti, lakásbérleti szerződés.
11. Az eredménykötelek és gondossági kötelek sajátosságai. A vállalkozás, fuvarozás. A megbízási szerződés. Speciális megbízások. A letét. A tartási szerződés.

Félévközi számonkérés módja és értékelése:

Az előadásokon kötelező a jelenlét, melyet a tantárgy oktatója bármikor ellenőrizhet. Amennyiben a hallgató kettőnél több katalógusról hiányzik, a szorgalmi időszak utolsó hetében írásbeli beszámolót kell írnia a teljes félév anyagából. A sikertelen (51%-ot el nem érő) beszámoló az aláírás megtagadását vonja maga után.

Gyakorlati jegy / kollokvium teljesítésének módja, értékelése:

A tantárgy számonkérésének módja: írásbeli vizsga. A vizsgáztatást a tanszék oktatói végzik. A félévi vizsganapok a Neptun rendszerben időben megtalálhatóak. A vizsgára bejelentkezés a Tanulmányi Bizottság által meghatározott időponttól a Neptun rendszerben lehetséges, a tanulmányi vizsgaszabályzat rendelkezései szerint.

Az értékelés ötfokozatú: 0-50% - elégtelen, 51-62% - elégséges, 63-75% - közepes, 76-87% - jó, 88-100% - jeles.

Kötelező irodalom:

1. Kriston – Sági – Pusztahelyi: Polgári jogi alapok. (2. kiadás) Novotni Kiadó, Miskolc, 2015.
2. Kriston – Sági – Tóth: Jogi ismeretek (elektronikus jegyzet, mely elérhető a Polgári Jogi Tanszék honlapján)
3. Vékás Lajos: Questions of contract law in the new hungarian Civil Code In: Boele-Woelki, K, Einhorn, T, Girsberger, D, Symeonides, S (szerk.) Convergence and Divergence in Private International Law: Liber Amicorum Kurt Siehr. 896 p. Zürich: Schulthess Juristische Medien AG, 2010. pp. 551-559.

Ajánlott irodalom:

1. Az előadások anyaga, valamint jegyzetként az alábbi könyvek előadáson megjelölt részei:
 - Juhász – Pusztahelyi – Leszkoven: Dologi jog . Miskolc, Novotni Alapítvány, 2017.
 - Barzó – Juhász – Pusztahelyi - Sági: Öröklési jog Miskolc, Novotni Alapítvány, 2016.
 - Barzó – Juhász – Leszkoven – Pusztahelyi: A kötelmek közös és a szerződés általános szabályai. (Új magyar polgári jog sorozat III. kötet.) Novotni Kiadó, Miskolc, 2015.
 - Barzó Tímea: A magyar család jogi rendje. Patrocínium Kiadó, Budapest, 2017.
 - Menyhárd Attila: Hungary In: Oliphant K, Steininger B C (szerk.): European Tort Law 2012: Tort and Insurance Law, Yearbook. 816 p. Berlin; Boston: De Gruyter Verlag, 2013. pp. 333-343.
2. A Polgári Törvénykönyvről szóló 2013. évi V. törvény – bírói gyakorlattal egybeszerkesztve. Novotni Kiadó, Miskolc, 2015. 1. kiadás